

บันทึก

เรื่อง การล้างมลทินโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา
๖๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๓๐
(กรณีนายวิชัย บุชบกแก้ว ข้าราชการกรุงเทพมหานคร)

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ลับ ที่ กท ๙๐๓๖/๕๑ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรุงเทพมหานครได้มีคำสั่ง ที่ ๒๙๔๗/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๐ ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงปลดนายวิชัย บุชบกแก้ว ออกจากราชการฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการและกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว นายวิชัยฯ ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว และปรากฏว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น กรุงเทพมหานครจึงได้มีคำสั่ง ที่ ๒๕๓๔/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๑ ลดโทษจากปลดออกจากราชการเป็นลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น จากอัตราเงินเดือนระดับ ๕ ขั้น ๖,๙๓๕ บาท ให้ได้รับเงินเดือนขั้น ๖,๕๔๕ บาท และให้กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ต่อมานายวิชัยฯ อ้างว่าตนอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๓๐ ไม่สามารถลดขั้นเงินเดือนได้ โดยเทียบเคียงจากการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงาน ก.พ. ตามนัยหนังสือ ที่ นร ๐๗๑๑/ป ๒๒๖ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๐ เรื่องการลงโทษข้าราชการ จึงควรได้รับการล้างมลทินและรับเงินเดือนระดับ ๕ ขั้น ๖,๙๓๕ บาท

กรุงเทพมหานครจึงได้นำปัญหาเรื่องการล้างมลทินโทษทางวินัยรายนายวิชัย บุชบกแก้ว เสนอคณะกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบการและการอุทธรณ์ เพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๑ ซึ่งคณะกรรมการฯมีความเห็นว่า ตามสาระสำคัญของพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๓๐ นั้น เป็นเพียงการล้างมลทินแก่บุคคลผู้ถูกลงโทษทางวินัยและได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปแล้ว ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเท่านั้น มิใช่เป็นการลบล้างโทษ และกรณีรายนายวิชัยฯ นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายวิชัยฯ ได้ถูกลงโทษปลดออกจากราชการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผลของการอุทธรณ์คำสั่ง และคำสั่งลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ได้มีภายหลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งกรณีนี้นายวิชัยฯ ยังไม่ได้รับโทษลดขั้นเงินเดือน น่าจะไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ได้รับการล้างมลทินแต่โดยข้อเท็จจริงนั้น ได้มีการตีความในเรื่องนี้เป็นหลายนัย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้เคยพิจารณาไว้เฉพาะในประเด็นปัญหากรณีข้าราชการซึ่งถูกลงโทษทางวินัยและได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ กรณีถูกลงโทษตัวเงินเดือนว่า เมื่อได้รับการล้างมลทินแล้วไม่อาจตัดเงินเดือนข้าราชการตามคำสั่งลงโทษได้อีกต่อไปเท่านั้น แต่

ก็ยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่าสามารถนำมาเทียบเคียงประกอบการพิจารณาปัญหานี้ได้หรือไม่ แม้สำนักงานก.พ.ได้มีความเห็นในปัญหาทำนองเดียวกันนี้ว่า อยู่ในข่ายได้รับการล้างมลทินและไม่สามารถลดชั้นเงินเดือนตามคำสั่งได้ ตายนัยหนังสือ ที่ นร ๐๗๑๑/ป ๑๑๒๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๑ เรื่องการล้างมลทินโทษทางวินัย ก็ตาม คณะอนุกรรมการฯก็ยังไม่เห็นด้วยและได้มีมติให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นปัญหานี้อีกครั้งหนึ่งก่อน

กรุงเทพมหานครจึงขอหารือเรื่องการล้างมลทินโทษทางวินัยรายนายวิชัย บุชบก แก้ว ว่า กรณีเช่นนี้นายวิชัยฯ จะอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการล้างมลทินหรือไม่ และ กรุงเทพมหานครสามารถลดชั้นเงินเดือนตามคำสั่งลงโทษได้หรือไม่ ประการใดทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาเรื่องการล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อหารือดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกรุงเทพมหานครและผู้แทนสำนักงาน ก.พ. แล้ว มีความเห็นว่า การที่กรุงเทพมหานครมีคำสั่ง ที่ ๒๔๔๗/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๐ ลงโทษปลดนายวิชัย บุชบก แก้ว ออกจากราชการ โดยระบุให้มีผลบังคับตั้งแต่วันออกคำสั่งเป็นต้นไป ซึ่งนายวิชัยฯ ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และกรุงเทพมหานครได้มีคำสั่ง ที่ ๒๕๓๔/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๑ ให้นายวิชัยฯ กลับเข้ารับราชการ และลดโทษเป็นโทษลดชั้นเงินเดือน ๑ ขั้น โดยระบุให้มีผลบังคับตั้งแต่วันออกคำสั่งเป็นต้นไป นั้น ย่อมถือได้ว่านายวิชัยฯยังเป็น “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามความหมายของบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ.๒๕๓๐ อยู่ และโดยที่นายวิชัยฯ ได้รับโทษปลดออกจากราชการตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๔๔๗/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๐ ไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๓๐ ใช้บังคับ^๒ นายวิชัยฯจึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๓๐ ดังนั้น กรุงเทพมหานคร

๑มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เพราะกระทำความผิดวินัยตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าว และให้หมายความรวมถึงบุคคลใดที่ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์โดยคำสั่งที่ชอด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย

๒มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นต้นไป

๓มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๐ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปแล้ว ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ

จึงไม่อาจลงโทษลดชั้นเงินเดือนของนายวิชัยฯ สำหรับการกระทำผิดวินัยกรณีเดียวกันกับที่ได้รับโทษและได้รับการล้างมลทินไปแล้วได้

อนึ่ง ความเห็นในปัญหาทำนองเดียวกันนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้เคยให้ความเห็นตามข้อหารือของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า กรณีที่ข้าราชการซึ่งอยู่ในข่ายได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๒๖ ใช้บังคับผู้พิจารณาอุทธรณ์ต้องพิจารณาอุทธรณ์ต่อไป ถ้าฟังว่าไม่ได้กระทำความผิด และได้สั่งยกเลิกการลงโทษแล้ว ข้าราชการผู้นั้นย่อมมิใช่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยเพราะมิได้กระทำความผิดวินัย จึงไม่มีโทษที่จะต้องล้างมลทิน แต่ถ้าพิจารณาได้ว่ายังมีโทษอยู่ ไม่ว่าโทษจะหนักขึ้น เบาลง หรือเท่าเดิมก็ตาม ย่อมถือได้ว่า ข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยเพราะกระทำความผิดวินัย จึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๒๔^๔ ซึ่งความเห็นของสำนักงาน ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ปกปิด ที่ นร ๐๗๑๓/๖๑๒๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๑ ตามที่คณะอนุกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบการและการอุทธรณ์ อ้างถึงข้างต้น นั้น เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว

สำหรับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การตัดเงินเดือนของข้าราชการที่ถูกลงโทษตัดเงินเดือนและได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ตามที่คณะอนุกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบการและการอุทธรณ์ ได้ยกขึ้นประกอบการพิจารณาอีกเรื่องหนึ่ง นั้น เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังหารือว่า กรณีที่ข้าราชการได้กระทำความผิดวินัยก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และถูกลงโทษตัดเงินเดือน ๓ เดือนก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ใช้บังคับ ต่อมาในระหว่างที่ยังตัดเงินเดือนไม่ครบตามกำหนดโทษ ได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๒๖ ใช้บังคับ การตัดเงินเดือนของข้าราชการผู้นี้จะดำเนินการอย่างไร สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร๐๕๐๑/๑๖๕ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๒๗ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นว่าการที่ข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัยได้รับการล้างมลทินนั้น หมายความว่า ข้าราชการผู้นั้นได้รับการลบล้างบรรดาโทษทางวินัยตามคำสั่งของทางราชการเสียทั้งสิ้น แม้ว่าการลงโทษทางวินัยจะยังไม่เสร็จสิ้นก็ตาม ก็ต้องถือว่าโทษตามคำสั่งนั้นเป็นอันระงับไปตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๒๖ มีผลใช้บังคับ^๕ ซึ่งแม้ข้อเท็จจริงจะแตกต่างกับกรณีตามปัญหาที่หารือมานี้

^๔บันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๔) เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาส

^๕บันทึก เรื่อง การตัดเงินเดือนของข้าราชการที่ถูกลงโทษตัดเงินเดือนและได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๑/๓๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แต่ก็เป็นกรณีล้าวมลทินโทษอย่างเดียวกันจึงไม่อาจที่จะสั่งลงโทษใหม่อีกครั้งหนึ่งได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๓๒